

Conducerea unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive. Efectele Deciziei 25/2025 a Înaltei Curți de Casație și Justiție**Prof. univ. dr. Cristina Rotaru Radu**

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Rezumat: *În materia conducerii unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, Completul privind dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție a pronunțat Decizia 25/2025 prin care a stabilit că, pentru existența infracțiunii, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.*

Decizia nu doar că nu oferă perspective de unificare a practicii judiciare, care, de altfel, nici nu era divergentă, dar introduce multă confuzie în procesul de interpretare și aplicare a legii, determinând o practică eterogenă, lipsită de previzibilitate, întrucât în considerente, pentru stabilirea condițiilor de tipicitate, se referă la un criteriu obiectiv—depășirea limitelor cut-off, concept căruia nu îi atribuie însă un conținut concret, iar în dispozitiv se referă la aptitudinea substanței psihoactive de a determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei, adică un criteriu subiectiv.

De asemenea, decizia ridică probleme de neconstituționalitate, precum și probleme legate de depășirea rolului instanțelor judecătorești în contextul echilibrului puterilor în stat.

Cuvinte cheie: *conducerea unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, conducerea unui vehicul sub influența alcoolului, limitele cut-off, persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive*

Driving a vehicle under the influence of psychoactive substances. The effects of the Decision 25/2025 of the High Court of Cassation and Justice

Abstract: *With regard to driving a vehicle under the influence of psychoactive substances, the Panel for the Resolution of Legal Issues in Criminal Matters of the High Court of Cassation and Justice issued Decision 25/2025, establishing that, for the offense to exist, it is necessary to establish both the presence of the psychoactive substance in biological samples and its ability to impair the perpetrator's driving ability.*

Not only does the decision fail to offer prospects for the unification of judicial practice, which, incidentally, was not divergent, but it also introduces a great deal of confusion into the process of interpreting and applying the law, leading to a heterogeneous practice that lacks predictability, since in its considerations, in order to establish the conditions of typicality, it refers to an objective criterion—exceeding the cut-off limits—a concept to which it does not, however, attribute any concrete content, and in the operative part it refers to the ability of the psychoactive substance to impair the perpetrator's ability to drive, a subjective criterion.

The decision also raises issues of unconstitutionality, as well as issues related to

exceeding the role of the courts in the context of the balance of powers in the state.

Key words: *driving a vehicle under the influence of psychoactive substances, driving a vehicle under the influence of alcohol, cut-off limits, person under the influence of psychoactive substances*

1. INTRODUCERE

Una dintre marile probleme în aplicarea dreptului penal în ultima perioadă o reprezintă previzibilitatea normei juridice. Deși misiunea dreptului penal este aceea de a oferi repere de comportament pentru menținerea ordinii în societate, ultimii ani ne demonstrează că a avea acces la conținutul normelor nu este suficient. Conformarea la normă presupune cunoașterea ei dincolo de aspectul formal, iar atunci când specialiștii atribuie conținuturi diferite aceluiași text de lege este foarte dificil, dacă nu inacceptabil, să reproșezi destinatarilor normei nerespectarea acesteia.

Dacă în urmă cu câteva decenii erau semnalate problemele legate de interpretările diferite date de instanțe aceluiași text de lege, probleme ce puteau fi rezolvate ca urmare a existenței unei ierarhii a instanțelor, într-un mod indirect, în sensul că soluțiile identificate pentru problemele de drept din cauzele aflate pe rolul instanțelor superioare se implementau cu trecerea timpului și în cauzele soluționate de instanțele inferioare, sau într-un mod direct, prin intermediul deciziilor de unificare a practicii judiciare (decizii de îndrumare ale fostului Tribunal Suprem sau decizii pronunțate în recursuri în interesul legii), astăzi nu ne confruntăm doar cu problema interpretării normelor, ci cu o problemă a modificării implicite a conținutului textelor de lege, camuflată sub aparența interpretării.

Rolul deținut cândva de legiuitor, de a edicta norme care să fie apoi aplicate și respectate, s-a diluat în condițiile în care pe piața interpretării sau analizării normelor au apărut tot mai mulți actori care își dispută întâietatea: Înalta Curte de Casație și Justiție (care păstrează rolul avut anterior, de a unifica practica judiciară prin intermediul recursului în interesul legii, dar care are, ca urmare a intrării în vigoare a Codului penal și a Codului de procedură penală și rolul de a interpreta, de a explicita normele de drept substanțial prin intermediul deciziilor pronunțate de completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept), Curtea Constituțională, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Aspectul pozitiv este acela că existența mai multor filtre contribuie la cenzurarea normelor neconstituționale, abuzive sau discriminatorii. Tot acest proces are însă și un revers - este greu ca intervenția acestor actori să nu aibă drept efect și o transformare a normei, care să se îndepărteze de voința legiuitorului. Rezultatul reprezintă în unele cazuri o confuzie generală cu privire la înțelesul, întinderea și aplicabilitatea normei, nu doar pentru cei chemați să se conformeze, ci și pentru profesioniștii dreptului. Menținerea unei asemenea incertitudini este favorabilă celor care vin în conflict cu legea penală, dar efectele nu se opresc aici, consecința mai gravă este crearea unui climat general de neîncredere în normă și în sistemul judiciar.

Mă voi opri astăzi asupra unei probleme intens mediatizate, cea a conducerii vehiculelor sub influența substanțelor psihoactive, abordată atât din perspectiva pericolozității faptei, în condițiile în care consumul de substanțe psihoactive a crescut foarte mult în ultimii ani, dar și din perspectiva faptului că persoanele aflate sub tratament

medicamentos ar putea fi trase la răspundere penală în cazul conducerii de vehicule pe drumurile publice, dat fiind că unele medicamente conțin substanțe psihoactive¹.

2. INFRAȚIUNEA DE CONDUCERE SUB INFLUENȚA SUBSTANȚELOR PSIHOACTIVE ȘI INTERPRETĂRILE DATE TEXTULUI DE LEGE

Incriminarea unei asemenea fapte a fost introdusă în legislația română pentru prima dată prin art.79 OUG 195/2002, având însă o altă formulare decât cea de astăzi: „Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau tramvai de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge ori o concentrație ce depășește 0,40 mg/l alcool pur în aerul expirat sau care se află sub influența unor substanțe ori produse stupefiante sau medicamente cu efecte similare acestora se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani”.

Odată cu intrarea în vigoare a actualului Cod penal, când infracțiunile contra siguranței circulației pe drumurile publice au fost aduse din legislația specială în cod, textul incriminării a fost modificat astfel încât, în prezent, prin art.336 alin.2 este sancționată „persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere”.

Deși prin art.241 din Legea 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal s-a prevăzut că „prin substanțe psihoactive se înțelege substanțele stabilite prin lege, la propunerea Ministerului Sănătății” intrarea în vigoare a Codului penal nu a fost urmată de publicarea unei liste cu substanțele considerate psihoactive”.

Referitor la conținutul art.336 alin. 2 Cod penal, imediat după intrarea în vigoare a legii nu au existat probleme de interpretare a textului semnalate de doctrină, în afara celei referitoare la lipsa unei definiții sau a unei liste cu substanțele psihoactive².

Întrucât legiuitorul a rămas foarte multă vreme în pasivitate, pentru conturarea conținutului noțiunii de *substanțe psihoactive* a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție care s-a pronunțat în Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, stabilind prin Decizia 48/2021 că:

„Folosirea sintagmei de „substanțe psihoactive” din cuprinsul normei de incriminare a art.336 alin. (2) din Codul penal include, pe lângă categoria de substanțe la care face referire Legea nr.194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, și substanțele prevăzute în conținutul Legii speciale nr.143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare și al Legii speciale nr.339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope”.

Referitor la conținutul infracțiunii de conducere sub influența substanțelor psihoactive s-a arătat în doctrină³, la scurt timp după intrarea în vigoare a actualului Cod penal, că în cazul acestor substanțe nu există o limită începând de la care fapta să devină infracțiune, ca în cazul alcoolului, motiv pentru care ingerarea unor astfel de substanțe, urmată de conducerea

¹ Pentru documentare au fost utilizate și programe A.I.

² S. Bogdan, D. A. Șerban, G. Zlati, Noul Cod penal Partea Specială, Perspectiva Clujeană, Universul Juridic, București, 2014, pg.600 ; P. Dungan, T. Medeanu, V. Pașca, Drept penal. Partea specială, vol.II, Universul Juridic, București, 2013, pg.201-203.

³ C. Rotaru, A.R.Trandafir, V.Cioclei – Drept Penal, Partea Specială II, Curs tematic, Ed. C.H.Beck, București 2016, pg.425

vehiculului reprezintă infracțiune. Această interpretare a fost susținută ulterior și de alți autori⁴.

Curtea Constituțională a fost sesizată de două ori cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei *persoană sub influența substanțelor psihoactive*, invocându-se faptul că aceasta lipsește de previzibilitate norma de incriminare, în condițiile în care principiul respectării legilor și cel al legalității incriminării impun legiuitorului să legifereze prin texte suficient de clare și precise pentru a putea fi aplicate, inclusiv prin asigurarea posibilității persoanelor interesate de a se conforma prescripției legale.

Prin Decizia 138 din 14 martie 2017, respectiv Decizia 101 din 28 februarie 2019 excepțiile au fost respinse, iar Curtea Constituțională a arătat că, dată fiind sfera largă a substanțelor psihoactive, legiuitorul nu poate prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive, ca cerință esențială a elementului material al infracțiunii prevăzute la art.336 alin.2 C.pen.

În ultimii ani, pe fondul creșterii consumului de droguri și ca urmare a faptului că au început să fie utilizate instrumente care permit testarea în trafic, a crescut și numărul cauzelor în care inculpații au fost trimiși în judecată pentru infracțiunea de conducere sub influența substanțelor psihoactive.

Una din apărările formulate de inculpați în fața instanțelor, bazată uneori și pe concluzii ale actelor medico-legale a fost aceea că, deși în mostrele biologice era identificată prezența unei sau unor substanțe psihoactive, inculpatul nu se afla la momentul conducerii sub influența acestora, deoarece erau într-o cantitate insuficientă pentru a afecta conducerea vehiculului pe drumurile publice.

Relativ recent, în iunie 2021, la Întâlnirea președinților Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, un mecanism informal de unificare a practicii judiciare, s-a stabilit că „pentru realizarea tipicității infracțiunii prevăzute de art.336 alin 2 C.pen. sintagma *persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive* trebuie interpretată ca referindu-se la simpla constatare a consumului de substanțe psihoactive prin analize de laborator, prin care se stabilește existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului”.

Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizii de speță, pronunțate în recursuri în casație⁵– a dat aceleași interpretări textului de lege, ca și Curtea Constituțională.

Cu toate acestea, în 2024 Curtea de Apel Brașov și Curtea de Apel Cluj au sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a se pronunța pe calea unei hotărâri prealabile dacă:

„În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea cerinței esențiale preexistente ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive este suficient să se constate prezența în probele biologice a substanței psihoactive, indiferent de concentrația acesteia, influența asupra capacității de a conduce fiind prezumată absolut ori

⁴ „Legea nu instituie o limită a cantității de substanțe psihoactive ingerate sau vreun efect al acestora, fapta fiind tipică indiferent de modalitatea de consum, de cantitatea ingerată, sau de efectele acesteia” în *M.Udroiu*, Sinteze de Drept Penal, Partea specială, Ediția 4 revizuită, Vol.II, C.H.Beck, București, 2023, pg.1422.În același sens *T. Manea*, Drept penal. Partea specială.Infracțiuni contra autorității, contra înfăptuirii justiției, de corupție și de serviciu, de fals în înscrisuri, contra siguranței pe drumurile publice, contra familiei, Ed. Hamangiu, 2024, pg.729-730.

⁵ ICCJ, Decizia 365 RC/16.X.2020, Decizia 47/RC din 18.02.2021, Decizia 387/RC din 5.X.2021, Decizia 63/RC din 22.02.2022.

dacă această prezumție este una relativă, putând fi combătută prin mijloace de probă științifice potrivit cărora, în ciuda prezenței substanțelor psihoactive într-o concentrație minimală, persoana nu se află sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehicule pe drumurile publice?”;

respectiv :

„Dacă dispoziția «aflată sub influența unor substanțe psihoactive» din cuprinsul infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal se referă la o persoană care a consumat substanțe psihoactive sau la o persoană a cărei capacitate de a conduce un vehicul (pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere) este alterată în urma consumului de substanțe psihoactive?”

Curtea de Apel Brașov a reținut că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal, întrucât în data de 13.04.2021, în jurul orei 17:40, a condus pe drumurile publice un autoturism în timp ce se afla sub influența substanțelor psihoactive.

Potrivit Buletinului de analiză toxicologică nr. 442/2021 din data de 18.08.2021 întocmit de INML „Mina Minovici” București, în probele biologice recoltate de la inculpatul T.B.L. au fost evidențiate în ser: bezoilecgonina 0,013 μg/ml și în urină: pozitiv pentru cocaină.

Ulterior, s-a dispus efectuarea unei expertize medico-legale, iar potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală A1/13.232/2021, la data și ora depistării în trafic, inculpatul T.B.L. nu se afla sub influența substanțelor psihoactive, cu afectarea capacității de a conduce autovehicule pe drumurile publice în sensul prevederilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, motiv pentru care, prin Sentința nr. 229/S din 29.06.2023, Judecătoria Zărnești, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală, raportat la art. 16 alin. (1) lit.b) teza I din Codul de procedură penală, l-a achitat pe inculpat pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală.

Împotriva acestei hotărâri a formulat apel inculpatul, cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel Brașov.

Curtea de Apel Cluj a reținut că inculpatul a fost trimis în judecată pentru a răspunde penal sub aspectul comiterii infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Cod penal, constând în aceea că la data de 24.07.2022, în jurul orei 15:20, a condus un autoturism fiind sub influența substanțelor psihoactive metamfetamină și mefedronă.

Instanța de fond a reținut că, din concluziile Raportului de expertiză medico-legală nr. 1.787/X/101 din 20.03.2023, întocmit de I.M.L. Cluj-Napoca în faza de cercetare judecătorească, la solicitarea inculpatului, rezultă faptul că acesta ar fi consumat substanțele interzise, cu cel puțin 24 de ore înaintea recoltării probelor biologice, în proba sa de urină fiind identificate mefedronă și metamfetamină, fără să se poată stabili cu exactitate ora și gradul de influență al substanțelor asupra capacității de a conduce, cea mai pertinentă și avizată apreciere sub acest ultim aspect, asupra stării fizice și psihice a inculpatului, putând fi formulată de medicul/medicii care a/au participat la recoltarea mostrelor biologice, când s-a putut efectua și examenul clinic.

Prin Sentința penală nr. 222/12 iunie 2023, Judecătoria Dej a dispus condamnarea inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel inculpatul și Ministerul Public, iar cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel Cluj.

Cele două întrebări adesate au fost reunite în dosarul 640/1/2024 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Prin Decizia 25 din 27 ianuarie 2025, Înalta Curte de Casație și Justiție⁶, admitând sesizările formulate de cele două curți de apel, a stabilit că: „ În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea condiției esențiale atașată elementului material al laturii obiective, aceea ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.”

În motivare s-a arătat că în cazul consumului de substanțe psihoactive este afectat sistemul nervos central, cu modificarea funcțiilor psihice, senzoriale și neuromotorii, dar aceste efecte sunt limitate în timp, ajungând ca, la un moment dat, deși prezentă în corp sub forma metaboliților activi sau inactivi, substanța ingerată să nu mai fie aptă să producă niciun efect psihoactiv. (paragr.154)

În ceea ce privește noțiunea de influență atunci când, deși prezentă în probele biologice, substanța nu mai poate produce niciun fel de schimbare asupra persoanei, nu mai are nicio înrâurire, nu mai are aptitudinea să producă vreun efect asupra sistemului nervos central, nu se poate considera că cerința esențială atașată elementului material al laturii obiective a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal este îndeplinită.(paragr. 155)

Valoarea socială protejată prin infracțiunea prevăzută la art. 336 alin. (2) din Codul penal o reprezintă siguranța participanților la traficul rutier, iar lezarea acestei valori poate fi afirmată doar dacă la momentul conducerii vehiculului se poate constata o stare de pericol abstract pentru siguranța circulației pe drumurile publice. Or, în situația în care substanțele psihoactive identificate nu mai sunt apte să producă vreun efect asupra comportamentului conducătorului auto, nu se poate vorbi de o stare de pericol pentru relații sociale protejate de norma de incriminare.(paragr.156)

Interpretarea că și în aceste cazuri sunt îndeplinite condițiile de tipicitate obiectivă ale infracțiunii analizate ar însemna că ceea ce determină reținerea faptei este consumul anterior de substanțe psihoactive (care, de altfel nici nu este incriminat, art. 4 din Legea nr. 143/2000 sancționând exclusiv deținerea în vederea consumului), și nu lezarea valorii sociale protejate prin art. 336 alin. (2) din Codul penal. Pe de altă parte, a susține că starea de pericol pentru siguranța traficului rutier subzistă până la eliminarea completă a substanței psihoactive și a metaboliților acesteia din organism, cu motivarea că simpla prezență a acesteia este susceptibilă a afecta funcțiile cognitive, în condițiile în care cercetările de specialitate demonstrează contrariul, ar însemna înlăturarea de către organul judiciar a unor concluzii științifice medico-legale unanim acceptate la nivel internațional, în lipsa oricăror argumente care să le infirme sau măcar să pună la îndoială exactitatea lor.(paragr.157)

Înalta Curte a făcut referire și la jurisprudența din alte sisteme judiciare (cel italian și cel spaniol), unde faptul că au fost consumate substanțe psihoactive nu reprezintă o probă suficientă pentru constatarea caracterului actual al efectelor specifice lor. (paragr.158)

În raport de toate aceste considerente a concluzionat că sintagma persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive din art.336 alin.2 se referă atât la prezența substanței

---

⁶ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 70 din 28 ianuarie 2025; pentru simplificarea exprimării, pe parcursul acestui studiu voi utiliza denumirea Decizia 25/2025 a ÎCCJ.

psihotrope în probele biologice, cât și la aptitudinea acestora de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.

Consider că această decizie a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu doar că nu oferă perspective de unificare a practicii judiciare, care, de altfel, nici nu era divergentă, dar introduce multă confuzie în procesul de interpretare și aplicare a legii, determinând o practică eterogenă, lipsită de previzibilitate. De asemenea, decizia ridică probleme de neconstituționalitate, precum și probleme legate de rolul instanțelor judecătorești în contextul echilibrului puterilor în stat.

3. ANALIZA DECIZIEI 25/2025 A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Dacă analizăm motivarea acestei decizii putem identifica două perspective posibil a fi fost avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție:

- Prima este aceea că voința legiuitorului de a incrimina conducerea unui vehicul pe drumurile publice după ingerarea unei substanțe psihotrope, indiferent de cantitatea și concentrația acesteia (consum atestat de prezența substanței în mostrele biologice) este clar exprimată în textul de lege, dar că aceasta este o opțiune greșită a legiuitorului, fapt atestat atât de studiile medico-legale, cât și de legislația și practica judiciară a altor state.
- Cea de a doua este aceea că voința legiuitorului la momentul legiferării este incertă, și pentru corecta interpretare și aplicare a textului este necesară lămurirea înțeleșului noțiunii *sub influența unei substanțe psihotrope*.

Vom analiza pe rând fiecare din cele două ipoteze care par să rezulte din decizia instanței supreme, deși, din punct de vedere logic ele nu ar trebui reunite în aceeași motivare, pentru că se exclud.

A. Prima perspectivă, conform căreia Înalta Curte a considerat că textul de lege invocat este clar, dar că voința legiuitorului, aceea de a incrimina prezența unei substanțe psihotrope în mostrele biologice ale conducătorului de vehicul, indiferent de cantitatea sau concentrația acesteia, vine în contradicție cu stadiul actual al științei și cu soluțiile legislative din celelalte state europene, motiv pentru care trebuie să dea o interpretare care să pună în acord textul infracțiunii cu realitatea

1) Posibilitatea ca Înalta Curte să corijeze o „eroare” a legiuitorului

Dacă instanța supremă a intenționat să își bazeze argumentația pe greșita opțiune legislativă, trebuie precizat că atribuția de a decide ce fapte trebuie incriminate aparține exclusiv legiuitorului.

Montesquieu arăta în lucrarea *Despre spiritul legilor* că „judecătorii națiunii nu sunt decât gura care rostește cuvintele legii”⁷, în sensul că aceștia nu trebuie să creeze, să modifice legea sau să o interpreteze în mod arbitrar, ci doar să aplice legea, în mod imparțial.

„Judecătorul nu poate împiedica aplicarea legii și nu o poate modifica, chiar dacă concepțiile sale juridice îl conduc către alte soluții decât cele impuse de legiuitor. În acest sens, art.124 din Constituție prevede că *justiția se înfăptuiește în numele legii și judecătorii se supun numai legii*.”⁸

Când legea este neclară sau confuză și determină o practică judiciară neunitară, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul a două instrumente procedurale -decizia

⁷ Montesquieu, *Despre spiritul legilor*, vol.I, Ed.Științifică, București, 1964, pg.194

⁸ T.C. Briciu, *Instituții judiciare, principiile de organizare a justiției*. Magistratura. Avocatura., Ed.C.H.Beck, pg.28

pronunțată în recursul în interesul legii și decizia pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept- poate lămuri înțelesul ei și poate dispune asupra modului în care va fi interpretată în viitor. Dar instanța supremă nu corijează legea, nu intervine asupra ei, adică nu dispune *contra legem* și nici *extra legem*⁹.

Ca atare, Înalta Curte, în mod legal, nu putea să își aroge dreptul de a trece peste voința legiuitorului, dacă această voință rezulta clar din textul de lege. Atât din opiniile exprimate în doctrină, cât și din practica anterioară a Înaltei Curți, rezultă că voința legiuitorului era înțeleasă de destinatarii legii penale, și, ca atare, nu necesita o interpretare.

2) Preluarea concluziilor științifice din acest domeniu și a orientărilor jurisprudențiale din alte state

Înalta Curte nu se pronunță expres în decizie asupra faptului că voința legiuitorului este clară sau nu, dar motivarea pleacă de la opinia Institutului Național de Medicină Legală care relevă că, odată cu trecerea timpului, substanța psihoactivă este eliminată din organism și este posibil ca ea să poată fi detectată în probele biologice, dar să fie insuficientă pentru a mai produce modificări de comportament. „*Pe timpul cât substanța activă nu se mai află în sânge, dar în sânge se află metaboliții activi ai substanței într-o concentrație inferioară limitei cut-off, se apreciază că persoana respectivă nu se mai află în starea de a fi sub influența substanțelor psihoactive, aspect care întrunește un consens științific și medico-legal, european și internațional (EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drugs Addiction). Limita cut-off este o limită acceptată farmacocinetic toxicologic și medico-legal, stabilită prin studii apreciate la nivel european și internațional, în care substanța psihoactivă se află în respirație, urină, salivă și sânge într-o concentrație care indică un risc de siguranță pentru sine și ceilalți. Pe timpul cât substanța activă și metaboliții săi nu se mai află în sânge, dar substanța încă se mai află în corpul acelei persoane prin metaboliți activi și/sau inactivi în diferite căi de eliminare (urină, fir de păr), se apreciază într-un consens științific și medico-legal că persoana respectivă nu se mai află în starea de a fi sub influența substanțelor psihoactive și medico-legal, întrucât în creier, unde se exercită efectele psihoactive, nu se mai află substanța. Toate aceste concluzii, asupra cărora există un consens științific și medico-legal la nivel internațional nu pot fi ignorate în prezenta analiză.*” (paragr.153-154 din decizie).

Faptul că este citată și jurisprudența altor state (Spania și Italia), unde instanțele au apreciat că simpla existență a substanței psihoactive în corp nu este suficientă din punct de vedere obiectiv pentru reținerea infrațiunii, ci este necesară existența unei concentrații minime care din punct de vedere teoretic să poată produce efecte asupra comportamentului conducătorului de vehicul, sugerează că Înalta Curte de Casație și Justiție consideră că textul de lege este clar, dar că soluția pe care a adoptat-o legiuitorul, de a sancționa simpla prezență în corpul conducătorului de vehicul a substanței psihoactive, este o opțiune neinspirată, ce contravine reglementărilor și interpretărilor date în celelalte state europene.

Dezacordul exprimat de Înalta Curte pleacă însă de la premise false:

a) Opinia Înaltei Curți, că există o unică modalitate în care poate fi incriminată această faptă este eronată. Condițiile de tipicitate prezentate în textul de lege nu reprezintă efectul unei greșite reprezentări a legiuitorului asupra acestei problematice, ci efectul opțiunii pentru o astfel de soluție legislativă. Voința legiuitorului român la elaborarea Codului penal din 2014 a fost să incrimineze fapta de conducere sub influența substanțelor psihoactive, indiferent de

⁹ Idem, pg.30

cantitatea sau concentrația acestora în mostrele biologice, fapt atestat de lipsa unor praguri limită așa cum există în cazul conducerii sub influența alcoolului.

Dacă facem o comparație cu legislația altor state europene, constatăm că o asemenea faptă nu a fost incriminată peste tot la fel, ca să putem trage concluzia că dezlegarea dată prin decizie nu face altceva decât să explicitizeze o realitate îmbrățișată în toate sistemele judiciare. Pentru a demonstra lipsa de uniformitate la nivel european în ceea ce privește această incriminare am ales sistemul spaniol și cel francez.

În Spania textul de lege are o formulare asemănătoare cu cea utilizată în legislația noastră, sancționând „persoana care conduce un vehicul cu motor *sub influența* drogurilor, a substanțelor psihotrope sau a băuturilor alcoolice (art. 379.2 C.pen).

Și aici unele instanțe au considerat că pentru existența infracțiunii este suficient ca substanța psihoactivă să fie depistată în corpul conducătorului de vehicul, iar alte instanțe au considerat că este necesar ca aceasta să fi influențat comportamentul persoanei care a condus vehiculul.

Printr-o decizie recentă, Tribunalul Suprem¹⁰ a admis un recurs în casație, achitându-l pe inculpat, care atacase o soluție de condamnare pentru infracțiunea de conducere sub influența substanțelor psihoactive, subliniind că „articolul 379 alin.2 presupune ca ingerarea de substanțe toxice să influențeze conducerea; această infracțiune nu este una pur formală, pentru că nu este suficient să se probeze că persoana care a condus a consumat alcool sau o altă substanță (psihoactivă *s.n*), este necesar să se demonstreze că aceste substanțe au afectat capacitatea psiho-fizică a conducătorului de vehicul și, ca o consecință a acesteia, siguranța traficului, care este valoarea protejată prin acest delict”.

La aceeași concluzie a ajuns și Tribunalul Constituțional prin decizia 174/2017, în care a învederat că pentru reținerea art.379.2 trebuie să se dovedească faptul că ingerarea a provocat o alterare a facultăților fizice și psihice influențând percepția, reacția și autocontrolul.¹¹

Trebuie precizat însă că această soluție este determinată de faptul că în legislația spaniolă există o contravenție prin intermediul căreia poate fi sancționat conducătorul de vehicul depistat pozitiv la consumul de substanțe psihoactive, chiar dacă acestea nu au produs o modificare a comportamentului: „de asemenea nu poate circula pe drumurile publice conducătorul oricărui vehicul care prezintă urme de droguri în organism, cu excepția substanțelor utilizate pe bază de prescripție medicală și în scop terapeutic, cu condiția ca persoana să fie aptă să conducă în conformitate cu obligațiile de atenție, prudență și concentrare prevăzute la articolul 10”¹².

Aceasta face diferența între răspunderea administrativă care intervine atunci când sunt depistate în mostrele biologice substanțe psihoactive și răspunderea penală care poate fi

¹⁰ Prin Decizia 610 din 13 iulie 2023, Tribunal Supremo, Sala Segunda, a admis recursul și l-a achitat pe inculpat pentru una din infracțiunile pentru care fusese condamnat prin sentința 261/2021 pronunțată de Audiencia Provincial de Madrid, Sección 2-a – conducerea unui vehicul sub influența drogurilor. S-a reținut în sarcina inculpatului că a condus imprudent, că deși conducea pe un drum drept, bine conservat și semnalizat, în condiții foarte bune de luminozitate și vizibilitate a executat mai multe manevre ciudate, a depășit un camion, a încălcat linia continuă, a intrat pe contrasens și a lovit frontal un vehicul care circula regulamentar, provocând moartea conducătorului auto. La expertiza întocmită a rezultat că acesta prezenta în sânge MDMA și Benzoilecgonina (metabolit principal al cocainei) într-o concentrație superioară limitelor cut-off. <https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>

¹¹ Decizie citată în Decizia 610 din 13 iulie 2023 Tribunal Supremo, Sala Segunda

¹² Ley sobre Tráfico, Circulación de Vehículos a Motor y Seguridad Vial –art.14

activată doar atunci când aceste substanțe afectează capacitatea persoanei de a conduce vehicule.

Conducerea sub influența substanțelor psihoactive presupune, pe lângă prezența în organism a acestor substanțe, și o afectare a capacității de a conduce, atestată de simptome cum ar fi: exprimare greoaie sau confuză, pupile dilatate, imposibilitate de deplasare în linie dreaptă etc.

În legislația franceză însă, textul incriminării este foarte clar, sancționează cu o pedeapsă de 3 ani închisoare și 9000 de euro amendă „orice persoană care conduce un vehicul sau însoțește un elev conducător auto și în urma unei analize de sânge sau salivă rezultă că a consumat substanțe sau plante clasificate drept stupefiante” (art.L 235-1 din Codul rutier)¹³.

Ca atare, simpla detectare a substanței psihoactive în mostrele biologice este suficientă pentru reținerea infracțiunii, bineînțeles dacă și celelalte condiții de tipicitate sunt îndeplinite, fapt confirmat de jurisprudența constantă a Curții de Casație franceze.¹⁴

Un aspect important învederat de Curtea de Casație în alte două decizii penale este acela că nu are relevanță pentru existența infracțiunii dacă nivelul substanțelor stupefiante detectat prin aceste analize este inferior pragului minim stabilit prin ordinul din 13 decembrie 2016¹⁵, care fixează modalitățile de testare pentru depistarea consumului de droguri. Acesta reprezintă un prag de detecție și nu un prag de incriminare.¹⁶ Aceste dispoziții reprezintă simple recomandări tehnice, menite să asigure fiabilitatea rezultatului analizei de sânge”.¹⁷ Cu alte cuvinte, limitele cut-off utilizate de medicii legiști pentru asigurarea fiabilității analizelor de sânge nu pot avea influență asupra interpretării textului de lege, pentru că voința exprimată de legiuitor, de a trage la răspundere penală persoana depistată pozitiv la substanțe psihoactive în timp ce conducea un vehicul, rezultă clar din condițiile de tipicitate ale infracțiunii.

Ca atare, nu putem trage cu ușurință concluzia, așa cum se arată în decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, că legiuitorul român a adoptat o soluție legislativă în necunoștință de cauză, o soluție care ignoră opiniile științifice și nu se mai regăsește în nicio legislație europeană, pentru că putem constata că o asemenea soluție a fost adoptată și de alte state, modelul francez, validat prin mai multe decizii ale Curții de Casație franceze, fiind un reper în acest sens.

Cum prezența oricărei urme de substanță psihoactivă în sânge sau saliva

¹³ O prevedere asemănătoare există în legislația italiană. Dacă până în noiembrie 2024 incriminarea faptei de conducere sub influența substanțelor psihoactive era asemănătoare cu cea din sistemul spaniol, în prezent infracțiunea este asemănătoare celei din legislația franceză. Art.187 Codice della strada, Modificato dalla Legge n. 177 del 25/11/2024 „Orice persoană care conduce sub influența (*) după consumul de droguri sau substanțe psihotrope va fi pedepsită cu amendă între 1 500 și 6 000 EUR și închisoare între șase luni și un an. La constatarea infracțiunii, se aplică în toate cazurile o sancțiune administrativă suplimentară constând în suspendarea permisului de conducere pe o perioadă de unu până la doi ani.” <https://www.circolazione-stradale.it/Codice-della-strada/Articolo-187-CdS>

¹⁴ Cour de Cassation, Chambre Criminelle, 12 mars 2008, n° 07-83.476, B. N° 61 ; Cour de Cassation, Chambre Criminelle, 3 octobre 2012, n° 12-82.498, B. n° 207), <https://www.courdecassation.fr>

¹⁵ Ordinul ministrului sănătății și al ministrului de interne din 13 decembrie 2016 privind stabilirea modalităților de depistare a substanțelor care atestă consumul de stupefiante.

¹⁶ Cour de Cassation, Chambre Criminelle, 14 octobre 2014, n° 13-87.094, B. n° 203, <https://www.courdecassation.fr>

¹⁷ Cour de Cassation, Chambre Criminelle, 16 juin 2015, n° 14-85.94, <https://www.courdecassation.fr>

conducătorului de vehicul atrage răspunderea penală, este evident că nu există în sistemul francez răspundere administrativă pentru o astfel de faptă.

Aspectul că nu există un unic model de legiferare la nivel european, model pe care legea română să nu îl respecte, rezultă și din concluziile Raportului Agenției Uniunii Europene contra droguri (EUDA) „Abordări juridice privind consumul de droguri și conducerea auto”, actualizat în 2025, care precizează că „În general, țările pot aplica fie politici de *toleranță zero*, în care orice urmă de droguri găsită este sancționată, indiferent de efectul asupra șoferului, fie politici de „afectare”, în care șoferii sunt sancționați numai dacă abilitățile lor de conducere au fost în mod evident afectate. Acest lucru se datorează lipsei unui consens științific până în prezent cu privire la nivelurile de concentrație ale drogului în organism care pot indica o afectare, precum și a lipsei echipamentelor adecvate pentru testarea la fața locului.¹⁸

b) Comparația legislației celor două state (francez și spaniol) este utilă și sub aspectul analizei coerenței legislației române în această materie.

Se poate spune că legislația spaniolă este una permisivă în ceea ce privește consumul de alcool și droguri de către conducătorii de vehicule, prin comparație cu cea franceză. În cazul alcoolului o îmbibație mai mică de 0,5 g/l alcool în sânge nu poate atrage răspunderea, o îmbibație alcoolică între 0,5 și 1,2 g/litru atrage răspunderea administrativă, iar o concentrație peste 1,2 g/l atrage răspunderea penală.¹⁹

În legislația franceză, unde există toleranță 0 pentru consumul de droguri în cazul conducătorilor de vehicule, îmbibația alcoolică mai mică de 0,50 g/l nu atrage răspunderea, o îmbibație între 0,50 și 0,80 g/l alcool în sânge atrage răspunderea contravențională, iar una peste 0,80 g/l sau peste 0,40 mg/l alcool în aerul expirat atrage răspunderea penală.

Dacă analizăm comparativ cele trei sisteme legislative, rezultă că, în ceea ce privește conducerea sub influența alcoolului, România are cea mai dură legislație, pentru că prezența acestuia în mostrele biologice conduce la reținerea unei contravenții sau, după caz, a unei infracțiuni, dacă îmbibația alcoolică este mai mare de 0,8 g/l alcool pur în sânge.

Când este vorba însă de substanțe psihoactive, ar rezulta, din perspectiva soluției pronunțate de ÎCCJ, că România are cea mai permisivă legislație, pentru că identificarea în sânge a unor substanțe psihoactive, dacă acestea nu sunt într-o concentrație care să determine o modificare a comportamentului conducătorului de vehicul nu va putea fi sancționată în niciun fel, nici măcar contravențional, așa cum se întâmplă în Spania, pentru că în legislația română nu există o contravenție pentru care să fie sancționat conducătorul de vehicul detectat pozitiv pentru substanțe psihoactive.

Ca atare, putem observa că Spania are o legislație mai tolerantă cu consumul de alcool și substanțe psihoactive, pe când în Franța legislația este mai aspră, dar comparând raportul alcool-substanțe psihoactive ambele legislații sunt construite după aceeași logică.

În schimb în România, în concordanță cu decizia Înaltei Curți, în materie de circulație pe drumurile publice există toleranță 0 față de alcool, pentru că identificarea lui în mostrele biologice atrage, după caz răspunderea contravențională sau penală, deși alcoolul este o substanță ce poate fi consumată în mod legal, dar există toleranță maximă atunci când este vorba despre substanțe al căror consum este nelegal – drogurile, pentru că în cazul acestora

¹⁸ https://www.euda.europa.eu/publications/topic-overviews/legal-approaches-to-drugs-and-driving/html_en

¹⁹ Am ales pentru comparație limitele generale, dar trebuie precizat că în legislația franceză există limite speciale pentru șoferii profesioniști și pentru șoferii începători în cazul cărora depășirea limitei de 0,3 g/l în sânge reprezintă infracțiune.

prezența în sânge fără dovada că ele puteau influența comportamentul conducătorului de vehicul nu se sancționează contravențional, și nici penal.

Dacă pornim însă de la înțelesul art.336 alin.2 C.pen, dat anterior pronunțării Deciziei 25/2025 a ICCJ, constatăm că opțiunea legiuitorului în ceea ce privește sancționarea conducerii pe drumurile publice sub influența substanțelor psihoactive este una coerentă în raport cu sancționarea conducerii pe drumurile publice sub influența alcoolului.

c) În considerentele Deciziei 25 din 27 ianuarie 2025 se arată că infracțiunea ar trebui reținută doar în cazul existenței în sânge a substanței psihoactive cu depășirea limitei cut-off „acceptată la nivel internațional.”

„Toate aceste concluzii, asupra cărora există un consens științific și medico-legal la nivel internațional nu pot fi ignorate în prezenta analiză. Astfel, dacă atât includerea unei substanțe în categoria celor psihoactive, cât și incriminarea faptei au la bază studii științifice care demonstrează că acestea au efect nociv, afectând sistemul nervos central, determinând modificarea funcțiilor psihice, senzoriale și neuromotorii, aceleași studii științifice trebuie acceptate și atunci când dovedesc că respectivele efecte sunt limitate în timp, ajungând ca, la un moment dat, deși prezentă în corp sub forma metaboliților activi sau inactivi, substanța să nu mai fie aptă să producă niciun efect psihoactiv întrucât nu se mai află în sânge sau în sânge se află metaboliți inactivi sau chiar activi, însă sub limita cut-off, acceptată la nivel internațional.” (paragraful 154).

În realitate nu există un sistem de *limite cut-off* acceptat la nivel internațional, doar unele state au limite prevăzute în legislație, a căror depășire conduce la reținerea infracțiunii, iar aceste limite sunt prevăzute, de regulă, doar pentru câteva substanțe psihoactive.²⁰

Dacă ar fi să facem o sistematizare a tipurilor de legislație din perspectiva incriminării conducerii unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive am putea spune că există trei mari sisteme:

- Sunt țări care incriminează conducerea unui vehicul de către o persoană care a consumat substanțe psihoactive, indiferent de concentrația și cantitatea acestora, depistate în mostrele biologice (Franța, Italia, Polonia, Slovenia, Suedia). Sunt așa numitele sisteme cu toleranță 0.
- Sunt țări unde fapta reprezintă infracțiune doar dacă se dovedește că ingerarea substanțelor psihoactive a determinat *afectarea abilității, capacității de a conduce* (Croatia, Cipru, Ungaria, Malta) și unde legislația nu prevede limite cut-off. În această categorie pot fi incluse și țările în care pentru existența infracțiunii trebuie să se dovedească afectarea comportamentului ca urmare a consumării unor astfel de substanțe, dar în care se sancționează și simpla prezență a substanțelor în mostrele biologice prin intermediul unei contravenții (Spania, Portugalia). De aceea, în unele studii, Spania este considerată țară cu toleranță 0 pentru conducerea sub influența substanțelor psihoactive²¹, deși identificarea unor astfel de substanțe în mostrele biologice, nu este suficientă pentru reținerea unei infracțiuni, ci doar pentru reținerea unei contravenții.

²⁰ https://www.euda.europa.eu/publications/topic-overviews/legal-approaches-to-drugs-and-driving/html_en

²¹ Mercedes García Mingo, Marta Martín-Fernández, Eduardo Gutiérrez –Abejón, F. Javier Álvarez, Increase in driving after cocaine use in Spain: a cross-sectional dataset analysis for 2021; <https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2023.1178300/full>

Hallvard Gjerde , Maren C. Strand, Legal limits for driving under the influence of illicit drugs: Large variations between jurisdictions, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2665910723000312#bib52>

- Sunt țări unde este utilizat un criteriu obiectiv, în sensul că legislația prevede limite cut-off pentru substanțele considerate psihoactive, și doar în cazul depășirii acestor limite fapta reprezintă infracțiune. Este așa numitul sistem cu limite *per se* întâlnit în Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Irlanda, Luxembourg, Olanda, Norvegia. În realitate aceste țări au un sistem mixt, limitele *per se* fiind prevăzute doar pentru câteva substanțe, mai des utilizate de către consumatori, pentru celelalte aplicându-se sistemul afectării comportamentului, fără existența unor limite cut-off. Spre exemplu în Belgia există limite stabilite pentru 7 substanțe, în Cehia pentru 6 substanțe, în Norvegia pentru 28 de substanțe, în Olanda pentru amphetamine, cocaină, heroină și cannabis, în Luxembourg pentru cannabis, amphetamine, cocaină și morfină). Unii autori consideră ca sistemele cu toleranță 0 sunt o subcategorie a sistemului cu limite cut-off, pentru că și în acestea se instituie valoarea 0 drept limită.²² Consider că cele două sisteme sunt distincte, atât din perspectiva modului de legiferare cât și din perspectiva probatoriului ce poate fi administrat în cazul unui proces, întrucât așa numitul sistem *per se* nu este unul pur, el implică pentru majoritatea substanțelor demonstrarea afectării capacității de a conduce, de aceea opinia expusă nu este utilă și nici corectă din punct de vedere științific.

Revenind la *sistemele cu limite per se*, nu doar că substanțele pentru care sunt stabilite limitele cut-off sunt diferite de la țară la țară, dar pragurile în sine de la care se consideră că poate interveni o modificare a comportamentului au valori diferite.

Dacă analizăm, spre exemplu, limitele cut-off stabilite pentru cocaină, constatăm că în Belgia limita este de 25 ng/ml, în Cehia de 25 ng/ml, în Danemarca de 20 ng/ml, în Germania de 10 ng/ml, în Irlanda de 10 ng/ml, în Luxembourg de 25 ng/ml, în Olanda de 50 ng/ml, în Norvegia de 24 ng/ml.²³

Ca atare nu putem vorbi nici din această perspectivă de limite „acceptate la nivel internațional”, așa cum reține Înalta Curte în decizie.

d) Trebuie precizat că, în realitate, chiar noțiunea de *limite cut-off* (limitele prag sau valorile prag) poate avea mai multe sensuri.

Se poate vorbi despre *limite prag de detecție*, care să ofere o certitudine din punct de vedere tehnic în ceea ce privește existența substanței psihoactive în corpul persoanei, deoarece valori sub aceste limite ar putea atesta rezultate fals pozitive și *limitele prag de risc*, de la care se consideră că prezența substanțelor determină modificări ale comportamentului conducătorului și care sunt folosite în anumite sisteme juridice (construite cu limite *per se*) drept criterii obiective pentru incriminarea faptei de conducere sub influența substanțelor psihoactive.

Proiectul european Druid²⁴ realizat pentru a obține informații privind gradul de afectare cauzat de alcool și de substanțele psihoactive și impactul acestora asupra siguranței rutiere, în vederea armonizării reglementărilor la nivelul Uniunii Europene a recomandat utilizarea a trei tipuri de praguri:

- *limite (praguri) de risc*: concentrația în sânge a unei substanțe care indică un anumit risc de producere a unui accident rutier.

- *limite (praguri) inferioare de efect*: cea mai mică concentrație la care se observă un

²² https://www.euda.europa.eu/publications/thematic-papers/druid_en

²³ https://www.euda.europa.eu/publications/topic-overviews/legal-approaches-to-drugs-and-driving/html_en

²⁴ https://www.euda.europa.eu/publications/thematic-papers/druid_en

efect, un impact negativ asupra conducerii;

-*limite(praguri) de detectare*: bazate pe limitări tehnice pentru a garanta un rezultat analitic valid și fiabil, deși acestea nu indică neapărat consumul recent al substanței psihoactive sau faptul că persoana se află sub influența acesteia.

Ca atare, deși considerentele Deciziei 25/2005 fac referire la limitele cut-off, este neclar dacă instanța supremă se referă la pragurile de risc, pe care nu le poate fixa decât legiuitorul printr-o intervenție legislativă, caz în care acestea pot deveni element de tipicitate a faptei, dacă se referă la limitele inferioare ce pot fi utilizate și ele drept criteriu de către legiuitor, sau la cele de detecție, aspect ce ține mai mult de standardele tehnice de efectuare a unor astfel de analize sau expertize medico-legale.

În ceea ce privește limitele cut-off de risc sau cele de efect, dacă ele devin condiție de tipicitate, o evoluție a concluziilor științifice privind cantitatea necesară de substanță în corp pentru influențarea comportamentului la volan nu va putea conduce automat la aplicarea noilor standarde, fiind necesară o modificare legislativă, așa cum se întâmplă în cazul traficului și consumului ilicit de droguri, atunci când pe lista de substanțe aflate sub control sunt adăugate substanțe noi.

Referitor la limitele de detecție pentru asigurarea fiabilității analizelor efectuate, trebuie precizat că nici acestea nu sunt standard, ci diferă în funcție de aparatura și metoda aleasă de laboratorul care efectuează analizele. Ca atare, nici în cazul acestora nu putem vorbi de „limite acceptate la nivel internațional”.

În ceea ce privește stabilirea limitelor în sistemele *per se*, în proiectul DRUID se menționează „Până în prezent, toate țările care au *limite legale* utilizează limite analitice de referință, adică concentrații mai mici care pot fi identificate în mod fiabil de laboratoarele criminalistice. În unele țări, acestea sunt limitele minime de cuantificare ale laboratoarelor criminalistice; în altele, ele au fost stabilite de experți.”

Ca atare, limitele prevăzute de lege (în sistemele cu *limite per se*) pot avea valori diferite față de cele trei categorii de limite cut-off (de risc, minime de efect, de detectare).

e) Trebuie privită cu mare rețineră și ideea exprimată în decizie, conform căreia dacă ar fi acceptată reținerea infracțiunii de conducere sub influența substanțelor psihoactive în cazul în care sunt identificate substanțe active care nu mai sunt apte să producă vreun efect asupra conducătorului auto, aceasta ar echivala cu o sancționare, prin intermediul acestei infracțiuni, a consumului de droguri, faptă care nu este incriminată de legiuitor (paragr.156-157 din decizie).

Se poate înțelege din acest paragraf al deciziei, că în cazul consumului de droguri vorbim despre o activitate licită. Legea 143/2000 se intitulează „Legea privind prevenirea și combaterea traficului și consumului *ilicit* de droguri”, ca atare, consumul de droguri este o activitate ilicită. Faptul că legiuitorul a înțeles să incrimineze „deținerea în vederea consumului” și nu „consumul de droguri” ține mai mult de oferirea unor garanții că organele judiciare nu vor acționa excesiv, nu vor folosi metode intruzive, care ar putea aduce atingere drepturilor omului, obligând persoane despre care nu există indicii că ar consuma substanțe stupefiante să se supună expertizării în vederea depistării unor posibile infracțiuni. Pe de altă parte, modul de redactare a infracțiunii presupune și asigurarea unui anumit standard probator, în sensul că, așa cum a fost redactat textul de lege probarea deținerii, care este un fapt obiectiv, atrage răspunderea pentru această infracțiune, dacă nu chiar pentru una mai gravă (deținerea în vederea traficării), eliminând complicațiile ce ar putea surveni pentru

autoritățile judiciare din incertitudinea privind ingerarea substanțelor cu intenție sau accidental. Privit din altă perspectivă, forma de redactare a acestei incriminări conduce, în realitate, la o represiune mai accentuată, deoarece permite sancționarea sub forma infracțiunii act consumat a ceea ce ar reprezenta doar o tentativă la infracțiune dacă elementul material ar consta în „consumarea” de substanțe stupefiante. Ar fi și illogic ca legiuitorul să sancționeze „deținerea în vederea consumului” de droguri, atât timp cât consumul ar fi o activitate licită, pentru că astfel ar împiedica realizarea unei activități permise de lege.

Pe de altă parte, concluzia trasă nu poate fi considerată validă. Dacă am translata raționamentul în cazul consumului de alcool, ar trebui să concluzionăm la fel, că dacă este sancționată o persoană care conduce un vehicul sub influența alcoolului, cu depășirea limitelor legale de îmbibație alcoolică, fără ca alcoolul să fi produs efecte asupra comportamentului acesteia, înseamnă că prin intermediul art.336 alin.1 se ajunge, indirect, la sancționarea consumului de alcool.

Legiuitorul, prin intermediul art.336 alin.2 C.pen., sancționează acțiunea de conducere sub influența substanțelor psihoactive, ca atare sunt necesare două activități conjugate pentru reținerea infracțiunii, cea de consum a unor substanțe psihoactive și cea de conducere a unui vehicul, sau, exprimat în limbaj mai tehnic, elementul material al infracțiunii constă în conducerea unui vehicul pe drumurile publice, iar cerința esențială este ca cel care conduce să se afle sub influența substanțelor psihoactive, adică să fi consumat astfel de substanțe, fără nicio altfel de condiționare din punct de vedere obiectiv. Așa cum a subliniat un autor printr-o exprimare plastică, pentru a evita reținerea acestei infracțiuni „dacă vrei să consumi nu conduci, dacă vrei să conduci nu consumi”,²⁵.

f) De asemenea, trebuie precizat că infracțiunile de conducere pe drumurile publice sub influența drogurilor sau alcoolului reprezintă infracțiuni de pericol abstract, nu de pericol concret, ca atare nu este necesar să se producă un rezultat, deci nu este obligatoriu ca persoana să aibă comportamentul influențat de consumul substanțelor psihoactive pentru existența infracțiunii. Chiar Înalta Curte afirmă în motivare că această infracțiune este una de pericol abstract, dar concluzia la care ajunge ilustrează trăsăturile specifice infracțiunii de pericol concret.²⁶

B. Cea de a doua ipoteză în care Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat că textul art.336 alin.2 este ambiguu, neclar și necesită interpretare, iar dezlegarea trebuie să privească înțelesul noțiunii persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive

Nici în situația în care Înalta Curte a considerat că trebuie lămurit sensul expresiei *persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive*, soluția pronunțată nu poate fi susținută, deoarece doctrina și jurisprudența anterioară oferiseră deja un conținut unitar acestei sintagme.

²⁵ V.Cioclei, Sensul expresiei „persoană aflată sub influența unor substanțe psihoactive”, AUBD; Forum juridic, nr.1/2024, disponibil [online](#).

²⁶ „Valoarea socială protejată prin infracțiunea prevăzută la art. 336 alin. (2) din Codul penal o reprezintă siguranța participanților la traficul rutier, iar lezarea acestei valori poate fi afirmată doar dacă la momentul conducerii vehiculului se poate constata o stare de *pericol abstract* pentru siguranța circulației pe drumurile publice. Or, în situația în care substanțele psihoactive identificate nu mai sunt apte să producă vreun efect asupra comportamentului conducătorului auto, nu se poate vorbi de o stare de pericol pentru relații sociale protejate de norma de incriminare” (Decizia 25/2025 a ICCJ).

1) Interpretările date în jurisprudență articolului 336 alin.2 C.pen.

1.1. Curtea Constituțională a României a pronunțat două decizii care explicitează conținutul art.336 alin.2 C.pen.

a) Prin Decizia nr. 138 din 14 martie 2017 a Curții Constituționale²⁷ s-a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal și în considerente s-a reținut printre altele, că *„pentru constatarea consumului de substanțe psihoactive – ca cerință esențială specifică acestei infracțiuni – este necesară analiza de laborator, care trebuie să stabilească existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului. (...) Având în vedere sfera largă a produselor susceptibile a avea efecte psihoactive, așa cum reiese aceasta din legislația specială mai sus-menționată, (...) legiuitorul nu poate prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive ca și cerință esențială cu privire la elementul material al laturii obiective în cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive (...). Așa fiind, legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive (...).”*

b) Prin Decizia nr. 101 din 28 februarie 2019 a Curții Constituționale²⁸ a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, iar în considerente Curtea a arătat că *„legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, prin consum înțelegându-se introducerea în organismul uman a unui produs, indiferent dacă acesta a fost dizolvat, impregnat, dispersat sau diluat, în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane, în orice alt mod, în așa fel încât produsul să ajungă în corpul unei persoane.”*

Dacă prin două decizii ale Curții Constituționale s-a statuat că prin art.336 alin.2 C.pen. legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, indiferent de concentrația substanței psihoactive detectate, se pune întrebarea dacă Înalta Curte putea pronunța o decizie care să contrazică deciziile Curții Constituționale, mai ales că tot Înalta Curte a statuat, în contextul disputelor legate de calcularea termenului de prescripție a răspunderii penale, că deciziile Curții Constituționale nu pot fi ignorate de instanțele naționale.²⁹

²⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 10 iulie 2017

²⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 405 din 23 mai 2019

²⁹ Este adevărat că există o distincție clară între atribuțiile Curții Constituționale și cele ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, cea dintâi având rolul de a cerceta constituționalitatea legilor, iar cea de a doua având ca principală prerogativă interpretarea legii și unificarea practicii judiciare, cu toate acestea au existat soluții ale Curții Constituționale în care s-a statuat că interpretarea dată de Înalta Curte într-o decizie de unificare a practicii este neconstituțională. De exemplu Decizia CCR 418/19 iunie 2018, „Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Tribunalul Mureș — Secția penală, și constată că dispozițiile art.29 alin.(1) lit.c) din Legea nr.656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.16 din 8 iunie 2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, în ceea ce privește subiectul activ al infracțiunii (pct.2 din dispozitiv), sunt neconstituționale.” În cazul Deciziei 25/2025 lucrurile stau mult mai clar, pentru că cele două decizii ale Curții Constituționale preexistau la momentul la care s-a pronunțat Înalta Curte.

1.2. Prin Decizia 25/2025 Înalta Curte a intrat în contradicție și cu propria practică judiciară, consolidată prin mai multe decizii pronunțate în recursuri în casație – Decizia 365RC/16.X.2020, Decizia 47/RC din 18.02.2021, Decizia 387/RC din 5.X.2021, Decizia 63/RC din 22.02.2022 - care au statuat că persoana se află sub influența substanțelor psihoactive în accepțiunea art.336 alin2 din C.pen., ori de câte ori în organismul acesteia au fost introduse substanțe care produc efecte psihoactive, indiferent de cantitatea de substanță consumată sau de concentrația de substanță identificată în probele sale biologice și indiferent dacă modificările fizice, psihice ori comportamentale ale persoanei sunt sau nu perceptibile.

Spre exemplu, în Decizia 63/RC din 22 februarie 2022 a ICCJ se arată: „*În sensul celor mai sus expuse este și jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală în care s-a concluzionat că persoana care se află sub influența unor substanțe psihoactive, în accepțiunea dispozițiilor art. 336 alin.2 C.pen., ori de câte ori în organismul acesteia au fost introduse substanțe care produc efecte psihoactive, indiferent de cantitatea de substanță consumată sau de concentrația de substanță identificată în probele sale biologice și indiferent dacă modificările fizice, psihice, ori comportamentale ale persoanei sunt sau nu sunt perceptibile, întrucât legiuitorul prezumă că orice substanță psihoactivă introdusă în organism generează modificări ale sistemului nervos central și ale funcțiilor cognitive incompatibile cu conducerea în siguranță a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.*”

2) Înțelesul noțiunii „persoană aflată sub influența...”

Decizia 25/2025 contravine nu doar interpretărilor date în doctrină, în practica Înaltei Curți și în practica Curții Constituționale articolului art.336 alin.2 C.pen., ci contravine și interpretărilor date în prealabil expresiei „persoană aflată sub influența...”

Legiuitorul utilizează expresia „persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice” în mai multe texte de lege.

2.1.) Conform art. 102 alin. (3) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, „constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai *a conducerii sub influența băuturilor alcoolice*, dacă fapta nu constituie, potrivit legii, infracțiune.”

Coroborând acest text cu cel al infracțiunii prevăzute la art.336 alin.1 C.pen rezultă că legiuitorul utilizează această sintagmă în cazul în care conducătorul unui vehicul a consumat alcool, indiferent cât de mică este îmbibația alcoolică detectată în mostrele biologice.

2.2) Aceeași expresie o regăsim și în art.196 alin.1 C.pen privind infracțiunea de vătămare corporală din culpă, conform căreia „fapta prevăzută în art.193 alin.2 săvârșită din culpă de către o persoană *aflată sub influența băuturilor alcoolice ori a unei substanțe psihoactive* sau în desfășurarea unei activități ce constituie prin ea însăși infracțiune se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 1 an sau cu amendă.”

Înalta Curte a fost sesizată să se pronunțe dacă pentru întrunirea tipicității infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (1) din Codul penal, privind vătămarea corporală din culpă, sintagma din teza I a acestui text incriminator, respectiv «(...) sub influența băuturilor alcoolice (...)», trebuie interpretată ca referindu-se la un anumit grad de îmbibație de alcool pur în sânge, eventual cel indicat de legiuitor la art. 336 alin. (1) din Codul penal, sau, indiferent de

gradul de îmbibație alcoolică în sânge, este atrasă răspunderea penală a oricărei persoane care săvârșește o vătămare corporală din culpă sub această modalitate normativă, dacă a consumat alcool depistabil prin mijloace tehnice sau medico-legale prevăzute de legislație.”

Prin Decizia 8 din 23 mai 2018 Înalta Curte, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că „în interpretarea dispozițiilor art. 196 alin. (1) teza I din Codul penal, care incriminează fapta prevăzută în art. 193 alin. (2) din Codul penal săvârșită din culpă de către o persoană *aflată sub influența băuturilor alcoolice*, existența infracțiunii de vătămare corporală din culpă nu este condiționată de o anumită limită a îmbibației alcoolice.”

Deși interpretarea a fost dată doar pentru expresia *persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice*, textul de lege se referă și la substanțe psihoactive, și nu există niciun motiv ca interpretarea să fie alta în cazul acestora.

Este de neînțeles, de ce, la câțiva ani distanță, în 2025, tot printr-o hotărâre prealabilă Înalta Curte de Casație și Justiție dă o dezlegare total diferită aceleiași expresii „persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive”.

3) Contradicția între dispozitivul și considerentele Deciziei 25/2025.

Deși considerentele deciziei tratează limitele cut-off, care trebuie să reprezinte criteriul în funcție de care se stabilește dacă o persoană se află sau nu sub influența substanțelor psihoactive, dispozitivul nu are în vedere acest criteriu, obiectiv, o limită a concentrației substanței psihoactive în sânge, așa cum există în cazul alcoolului.

Dispozitivul deciziei face referire la două criterii ce trebuie îndeplinite cumulativ: unul obiectiv, prezența în probele biologice a substanței psihoactive și un criteriu subiectiv: aptitudinea substanței de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei: „*În cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal, pentru realizarea condiției esențiale atașată elementului material al laturii obiective, aceea ca inculpatul să se fi aflat sub influența unor substanțe psihoactive, este necesar să se constate atât prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a putea determina afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.*”

Depășirea limitelor cut-off, nu se află printre criteriile în funcție de care se apreciază dacă fapta reprezintă sau nu infracțiune. Organele judiciare trebuie să facă dovada că acea concentrație a substanței psihoactive identificată în probele biologice era de natură să determine afectarea capacității de a conduce a autorului faptei.

Ca atare, nu se pune problema dacă substanța în cantitatea respectivă, în general, afectează capacitatea de a conduce un vehicul, ci dacă afectează capacitatea de a conduce a unei persoane în concret, a autorului faptei. Practic dispozitivul face referire la modelul legislativ de afectare a capacității, iar considerentele fac referire la modelul legislativ construit pe limite cut-off.

Este adevărat, că ICCJ nu prevede drept condiție „*ca substanța să fi afectat capacitatea de a conduce*” și s-ar putea argumenta că, în realitate, și în dispozitiv este vorba tot de un criteriu obiectiv, nu de unul subiectiv. Dar o asemenea interpretare ar fi impus ca dispozitivul să fie formulat într-o altă manieră: „este necesar să se constate prezența în probele biologice a substanței psihoactive, cât și aptitudinea acesteia de a afecta *capacitatea de a conduce un vehicul*”. Referirea la autorul faptei complică foarte mult sensul dezlegării date de Înalta Curte.

În lumina Deciziei 25/2025 nu este clar ce anume trebuie probat de către organele judiciare: i) că o cantitate ca cea descoperită în corpul persoanei este de natură să modifice abilitățile unui conducător auto, (o apreciere obiectivă, indiferent cine este conducătorul vehiculului); ii) că substanța descoperită într-o anumită cantitate este de natură să influențeze capacitatea persoanei X de a conduce (o apreciere asupra faptului că o anumită substanță, într-o anumită cantitate, putea influența capacitatea conducătorului de vehicul, ca atare o apreciere a pericolului, dar făcută în raport de o persoană determinată) sau iii) că prezența în corp a substanței respective a determinat efectiv modificarea comportamentului persoanei X, adică demonstrarea afectării comportamentului conducătorului de vehicul)³⁰.

Nici măcar eliminarea din dispozitiv a referirii la autorul faptei nu dă deciziei valoare de reper pentru unificarea practicii judiciare, câtă vreme nu se dau nici cele mai vagi indicii despre criteriile obiective ce ar trebui avute în vedere, deoarece expresia limite cut-off din considerente este o sintagmă care ar trebui să fie umplută de conținut, pentru a putea fi utilă din punct de vedere practic.

4) Importanța detectării substanței psihoactive în sânge față de detectarea în urină.

Din considerentele Deciziei 25/2025 rezultă că doar dacă substanța psihoactivă se află în sânge mai poate influența comportamentul persoanei, nu și atunci când se află doar în urină. Această concluzie va conduce în practica judiciară la constatarea neîndeplinirii condițiilor de tipicitate atunci când substanța psihoactivă va fi detectată doar în urină.

Legiuitorul român nu a prevăzut drept condiție de tipicitate prezența substanțelor psihoactive în sânge, urină sau salivă, așa cum se prevede în alte legislații. Modul cum este făcută recoltarea, din ce fluide, cum se depozitează și transportă mostrele biologice este prevăzut în norme infralegale.

Cercetarea dispozițiilor din normele infralegale în contextul analizei Deciziei 25/2025 este importantă din cel puțin două motive:

4.1. Ele confirmă o dată în plus că voința legiuitorului la momentul elaborării Codului penal a fost aceea de a incrimina conducerea unui vehicul după consumul de substanțe psihoactive, indiferent de cantitatea sau concentrația acestora.

Atât din cazul normelor metodologice adoptate înainte de intrarea în vigoare a Codului penal actual, prin Ordinul Ministrului Sănătății 1512 din 12 decembrie 2013³¹, cât și cele din 2024, adoptate prin Hotărârea Guvernului 877/2024³² titlatura și conținutul actelor

³⁰ Dacă Înalta Curte a optat pentru aceasta ultimă ipoteză, trebuie precizat că aceasta îi avantajează pe consumatorii cronici de droguri. Dacă trebuie probat faptul că substanța psihoactivă a determinat o modificare a comportamentului conducătorului de vehicul, așa cum am precizat, pe lângă detectarea substanței în mostrele biologice, organele judiciare trebuie să constate că există semnalmente exterioare care să demonstreze afectarea capacității de a conduce: pupile dilatate, exprimare confuză, etc. Este adevărat că în cazul consumatorilor cronici, dacă ne referim la aceeași cantitate ingerată, concentrația în sânge de substanță psihoactivă va fi mai mare, dar aceasta nu ar avea relevanță pentru reținerea infracțiunii, însă simptomele (pupile dilatate, stare de confuzie etc) vor fi mai evidente la un consumator ocazional, în comparație cu unul cronic, la care intervine toleranța, iar aceste simptome sunt determinante pentru probarea infracțiunii.

³¹ Ordinul ministrului sănătății nr. 1.512/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind recoltarea, depozitarea și transportul mostrelor biologice în vederea probațiunii judiciare prin stabilirea alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor psihoactive în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 812 din 20 decembrie 2013

³² Hotărârea Guvernului României nr. 877/2024 pentru aprobarea Normelor privind recoltarea, depozitarea și transportul mostrelor biologice în vederea stabilirii îmbibației de alcool în sânge sau a prezenței în organism a substanțelor psihoactive în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul

normative face referire la „prezența în organism a substanțelor psihoactive”, ca atare, confirmă că înțelesul dat de legiuitor noțiunii „persoană aflată sub influența substanțelor psihoactive” este acesta.

4.2. În ambele acte normative (în art.7, respectiv art.4 din Norme)³³ se prevede că mostrele biologice în vederea determinării prezenței în organism a substanțelor psihoactive sunt reprezentate de sânge și urină, ceea ce contrazice opinia Înaltei Curți că doar probele de sânge pot atesta în mod valid că o persoană se află sub influența drogurilor.

Dacă interpretarea ce se putea da sintagmei „persoana aflată sub influența substanțelor psihoactive” era cea pe care o dă în prezent Înalta Curte de Casație și Justiție, care și-a bazat motivarea pe concluziile INML, comisia medicală care a redactat aceste norme ar fi trebuit să prevadă în normele secundare doar posibilitatea recoltării de mostre biologice din sânge. O eventuală stângăcie a legiuitorului în a crea un text corect din perspectivă medico-legală putea fi corijată printr-o redactare atentă, corespunzătoare a normelor privind recoltarea probelor biologice, cu atât mai mult cu cât, ultimul act normativ infralegal a fost elaborat în 2024, ca atare a valorificat evoluțiile în domeniul medicinei legale, dar și experiența practică de detectare a substanțelor psihoactive acumulată într-un deceniu, după intrarea în vigoare a Codului penal actual.

Decizia Înaltei Curți face, din punct de vedere practic, inutilă recoltarea probelor biologice din urină, deși acestea sunt relevante, deoarece, analizate conjugat cu cele recoltate din sânge, oferă un tablou complet asupra consumului de substanțe psihoactive. În primul rând analizarea mostrei de urină ajută la evitarea unor eventuale erori, care ar putea rezulta în cazul recoltării doar a mostrei de sânge. În al doilea rând, mostra de urină, spre deosebire de cea de sânge, care atestă doar consumul recent, este relevantă pentru consumul cronic de substanțe psihoactive, care produce modificări la nivelul creierului și, implicit, modificări de comportament. Ca atare ea poate aduce informații utile în situația în care nu există un consum recent și rezultatul la testarea în sânge este negativ, deoarece substanțele psihoactive rămân puțin timp în sânge, dar persoana testată este consumator cronic, iar comportamentul în trafic este afectat de dependența de substanța psihoactivă.³⁴

Nu analizează Înalta Curte în decizie, după concluzia că doar identificarea substanței psihoactive în sânge este relevantă, situația în care inculpatul refuză recoltarea de sânge invocând motive medicale și este de acord doar cu recoltarea mostrei de urină. Dacă sunt identificate în urină substanțe psihoactive, nu înseamnă că ele lipseau în sânge și că se poate constata neîntrunirea elementelor de tipicitate ale faptei.

Am putea concluziona din motivarea Înaltei Curți că problema complicată dezbătută în Decizia 25/2025, privind posibilitatea ca substanțele psihoactive să influențeze

---

rutier, precum și de punere în aplicare a art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2024 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul siguranței rutiere și pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.391/2006, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 709 din 19 iulie 2024

³³ Art. 4 din HG. 877/2024: „Mostrele biologice ce pot fi recoltate de la persoanele implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier, în vederea determinării alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor psihoactive, sunt reprezentate prin:

a) sânge, pentru determinarea alcoolemiei;

b) sânge și urină, pentru determinarea prezenței în organism a substanțelor psihoactive”

³⁴ *Nora D Volkow, Michael Michaelides, Ruben Baler, The Neuroscience of Drug Reward and Addiction,*

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31507244/>

comportamentul ar putea fi rezolvată foarte simplu, prin modificarea acestor norme privind recoltarea probelor biologice, în sensul prevederii posibilității de recoltare doar a mostrelor biologice din sânge, pentru că un rezultat pozitiv ar fi de natură să contureze condițiile de tipicitate ale infracțiunii, pe când unul negativ ar duce la concluzia că fapta nu este tipică.

În realitate, lucrurile nu sunt însă atât de simple. Iată ce se spune în Proiectul DRUID, despre care am făcut vorbire „Unele țări iau în considerare efectele substanțelor, de exemplu măsurând numai componenta activă a canabisului, THC, în loc de metabolitul inactiv. Metaboliții inactivi pot fi, de asemenea, incluși în legislație atunci când drogul inițial este instabil și este metabolizat foarte rapid; de exemplu, cocaina. Dacă o țară decide să includă metaboliți inactivi, cum ar fi benzoilecgonina, limita ar trebui să fie atât de ridicată încât consumul de cocaină cu mult timp în urmă (de exemplu, 12 ore, ca timp pentru efectele post-acute) să poată fi exclus.”³⁵

Într-un sistem legislativ coerent deciziile privind instituirea politicii de toleranța 0 sau stabilirea unor limite cut-off pentru unele substanțe psihoactive, tipul fluidelor din care trebuie recoltate mostrele biologice, luarea în considerare sau nu a metaboliților inactivi la momentul efectuării analizelor de laborator etc. trebuie luate coordonat, fixate prin norme clare, astfel încât să nu intervină arbitrariul în procesul de stabilire a tipicității faptei.

CONCLUZII

- Prin Decizia 25 din 2025 Înalta Curte de Casație și Justiție a intervenit asupra unui text unde interpretarea dată în doctrină, în jurisprudența Curții Constituționale a României și în practica judiciară erau unitare, fiind în sensul contrar celui stabilit prin decizia menționată.
- Înalta Curte vorbește în considerentele deciziei despre limitele cut-off, dar nu dă niciun indiciu, cine ar trebui să le stabilească, sau vreo orientare pentru cât de mici sau mari ar trebui să fie ele, astfel încât respectarea acestei decizii conduce practic la imposibilitatea de aplicare a textului art.336 alin.2 C.penal.
- Având în vedere că dispozitivul deciziei pare să se îndepărteze de explicațiile date în considerente, decizia Înaltei Curți este nu doar surprinzătoare (prin raportare la jurisprudența anterioară a aceleiași instanțe), dar are toate atributele pentru a crea o practică neunitară și a introduce arbitrariul în aplicarea legii.

De aceea consider că este necesară intervenția legiuitorului pentru ca faptele incriminate în art.336 alin.2 C.pen. să poată fi sancționate, indiferent dacă legiuitorul va avea aceeași opțiune legislativă ca în trecut, pe care va trebui să o exprime însă într-un mod care să nu lase loc niciunei interpretări, sau o alta. Ar fi, de asemenea, util ca legiuitorul să analizeze și să reglementeze, în contextul conducerii pe drumurile publice, situația persoanelor aflate sub tratament medical cu substanțe psihoactive și situația medicamentelor care în prezent pot fi luate fără rețetă, dar care conțin substanțe psihoactive.

³⁵ https://www.euda.europa.eu/publications/thematic-papers/druid_en